

Beleids- en begrotingstoelichting
Dierenwelzijn

I. INHOUDSTAFEL

I. INHOUDSTAFEL	2
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER	4
III. SAMENVATTING	5
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	6
1. Transversale en horizontale doelstellingen.....	6
Niet van toepassing.....	6
2. Overkoepelende strategische doelstellingen.....	6
Niet van toepassing.....	6
V. BELEIDSVELD DIERENWELZIJN.....	7
1. ISE DIERENWELZIJN	7
1.1 Strategische en operationele doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement.....	7
SD 1: Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren	7
OD 1: Uitwerken van een Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn	7
OD 2: Verhogen van de transparantie van de aanvoer van honden uit het buitenland.....	7
OD 3: Onnodige belemmeringen voor de kweek en handel in onder meer assistentiehonden en honden voor politie en leger wegwerken.....	7
OD 4: Aan banden leggen van de handel in producten bestemd voor dieren die hiervoor niet geschikt zijn	7
OD 5: Versterken van het dierenwelzijnsbeleid op lokaal niveau	8
OD 6: Naar een uitdoving van het gebruik van paarden en pony's op kermissen	8
OD 7: Vlaanderen neemt het voortouw op Europees niveau	8
OD 8: Aanpassing van de normen voor de huisvesting van fokkonijnen voor vleesproductie	8
OD 9: Dossierafhandeling in het kader van het uitdoofbeleid voor pelsdierkwekerijen en houderijen van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding.....	8
OD 10: Beschutting voor dieren op weiden.....	8
OD 11: Toewerken naar het einde van de onverdoofde chirurgische castratie van biggen.....	9
OD 12: Verplichte bedwelming van volwassen runderen	9
OD 13: Ondersteunen van mobiele slachthuizen	9
OD 14: Streven naar een uitfasering van kooisystemen voor het houden van pluimvee.....	9
OD 15: Onderzoek naar de herziening van de minimumnormen voor het houden van zoogdieren en vogels in dierentuinen	9

OD 16: Onderzoek en overleg m.b.t. de uitdoving van het houden van dolfijnen in gevangenschap	10
OD 17: Benoeming van de leden van de Vlaamse Dierentuinencommissie	10
OD 18: Stimuleren van alternatieven voor dierproeven en OD 19: Ontsluiten van bestaande kennis over alternatieve methoden voor dierproeven	10
OD 20: Opstarten van een ronde tafel met het oog op de vermindering van het proefdiergebruik	10
OD 21: Versterking van de interne controlemechanismen op het gebruik van proefdieren en hun welzijn	10
OD 22: Benoeming van de leden van de Vlaamse Proefdierencommissie	11
OD 23: Valoriseren van het werk van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn ...	11
OD 24: Benoeming van de leden van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn....	11
OD 25: Onderbrengen van de fokkerijreglementering katten en honden onder de bevoegdheid van de Minister van Dierenwelzijn	11
SD 2: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn.....	11
OD 26: Sensibilisering op maat.....	11
OD 27: Het ontwikkelen van een dierenwelzijnslabel voor producten van dierlijke oorsprong	11
SD 3: Waken over een kordaat controle- en handhavingsbeleid	12
OD 28: Investeren in een degelijk controle- en handhavingsbeleid.....	12
1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	12
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's).....	13
1.3.2. DAB's.....	17
1.3.3. Overige entiteiten onder gezag.....	17
1.3.4. Overige enteiten onder toezicht.....	17
VI. APPARAATSKREDIETEN.....	18
TOTAAL APPARAATSKREDIETEN BBT DIERENWELZIJN	18
VII. LIJST MET AFKORTINGEN	19
VIII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	20

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Dierenwelzijn staat stevig op de kaart, 8 jaar nadat Vlaanderen de bevoegdheid heeft overgenomen, en we blijven deze bevoegdheid ook in 2023 verder uitbouwen.

Blikvanger van 2023 wordt de implementatie van de nieuwe Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn, waarmee we na bijna 4 decennia van de oude Dierenwelzijnswet een duidelijk geïntegreerd wetgevend kader voor alle segmenten van het dierenwelzijnsbeleid maken, gebaseerd op bestaande ervaring en buitenlandse regelgeving en op nieuwe inzichten. Dit wordt een modernisering en ook de bekroning van veel werk van de afgelopen jaren om dierenwelzijn te transformeren van een ondergewaardeerde bevoegdheid tot een volwaardig en ernstig beleidsdomein.

Het blijft niet bij woorden of vrome voornemens: we voorzien er ook het nodige geld voor. Het budget voor dierenwelzijn is sinds de regionalisering stapsgewijs gestegen en ook in 2023 groeien de middelen verder aan. We zorgen ervoor dat deze extra middelen ten goede komen aan dieren en diegenen die zorgen voor dieren. In 2022 steeg de structurele steun voor dierenasielen bijvoorbeeld verder. We bekijken hoe we dit nog heel jonge subsidiesysteem helemaal op punt kunnen zetten.

De energiecrisis die begon in 2022 zal zich in 2023 allicht verderzetten. Ook de dierenasielen voelen de gevolgen van een fors gestegen energiefactuur. We ondersteunen de dierenasielen daarom met een extra energievergoeding van bijna € 700.000. Dit komt neer op een eenmalige verdubbeling van de structurele steun die onze asielen ontvangen. Elk asiel kan rekenen op een minimumsteun van minstens € 1.000 en voor de grotere asielen kan dit oplopen tot wel € 25.000. Dierenasielen zijn er in moeilijke tijden altijd voor dieren in nood – en in deze moeilijke tijden willen wij er dan ook zijn voor onze asielen.

We durven ook in 2023 de complexe en gevoelige dossiers vastpakken. Zo werken we met de opstart van de rondetafel gesprekken verder aan een actieplan om het proefdiergebruik zo veel mogelijk af te bouwen. We huldigen hierbij het 3V-principe, dat staat voor "vervangen, verminderen en verfijnen": het gebruik van levende dieren in onderzoek moet zoveel mogelijk vermeden worden door het gebruik van alternatieve methodes, het aantal gebruikte dieren moet tot een minimum beperkt worden en elke vorm van pijn, lijden, angst en blijvende schade bij de dieren die toch gebruikt worden in proeven moet voorkomen of tot een minimum beperkt worden.

We werken ook verder aan de ontwikkeling en de operationalisering van een Vlaams dierenwelzijnslabel. We bevorderen op die manier het welzijn van landbouwhuisdieren en geven de consument meer duidelijkheid over dierenwelzijn bij aankopen.

We bereiden ons in 2023 ook voor op 2024, wanneer het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie onze richting uitkomt. We willen dit voorzitterschap aangrijpen om Dierenwelzijn ook hoog op de Europese agenda te zetten.

2023 is het laatste volledige jaar van deze regeerperiode en het is duidelijk dat er nog geen sprake is van vertragen of versagen. Integendeel, we blijven onverminderd gaan voor meer dierenwelzijn. We kunnen dat doen met meer geld. In deze toelichting leest u alles over hoe we dat geld willen uitgeven.

III. SAMENVATTING

In 2023 wordt verder ingezet op het ontwikkelen, uitdragen en handhaven van een breed, gedragen dierenwelzijnsbeleid. Naast de recurrente processen en de dagelijkse werking, wordt ingezet op verbeteringen op het vlak van dierenwelzijn voor alle diergroepen. Een belangrijke focus ligt hierbij op de verdere uitwerking van een Vlaamse Dierenwelzijnscode, die de nodige basis moet bieden voor een degelijk en toekomstgericht beleid. Een tweede groot project wordt de opstart van rondetafelgesprekken om te komen tot een gedragen actieplan om het proefdiergebruik in Vlaanderen te verminderen.

Deze beleids- en begrotingstoelichting (BBT) heeft betrekking op alle activiteiten en begrotingskredieten van het beleidsdomein Omgeving binnen de bevoegdheden van het beleidsveld Dierenwelzijn.

In de volgende tabel vindt u het overzicht terug van de totaliteit van de begrotingskredieten die in deze BBT aan bod komen.

TOTAAL – DIERENWELZIJN, excl. apparaatsuitgaven

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	0	756	0	5.788	13.226
Bijstelling BO 2023	0	300	0	300	- 651
BO 2023	0	1.056	0	6.088	12.575

Het beleidsveld Dierenwelzijn omvat slechts 1 begrotingsprogramma Dierenwelzijn met begrotingscode QF. Deze 1-op-1 opzet zorgt voor een transparant overzicht van de budgetten binnen dit beleidsveld.

De apparaatskredieten binnen programma QA die ingezet worden voor de activiteiten van het departement Omgeving binnen het beleidsveld Dierenwelzijn, worden afzonderlijk besproken onder deel V Apparaatskredieten van deze BBT.

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale en horizontale doelstellingen

Niet van toepassing.

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

Niet van toepassing.

V. BELEIDSVELD DIERENWELZIJN

Het beleidsveld Dierenwelzijn omvat slechts 1 ISE, ISE Dierenwelzijn met begrotingscode M. Binnen dit ISE is er dus ook slechts 1 begrotingsprogramma QF. Deze 1-op-1 opzet zorgt voor een transparant overzicht van de taken en budgetten binnen dit beleidsveld.

1. ISE DIERENWELZIJN

1.1 Strategische en operationele doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement

SD 1: Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle categorieën van dieren

OD 1: Uitwerken van een Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn

Om de huidige Dierenwelzijnswet, die dateert van 1986, aan te passen aan de veranderende inzichten en verwachtingen op het vlak van dierenwelzijn, leg ik een ontwerp van Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn ter goedkeuring voor dat een duidelijk geïntegreerd wetgevend kader creëert voor alle segmenten van het dierenwelzijnsbeleid gebaseerd op bestaande ervaring, buitenlandse regelgeving en op nieuwe inzichten. Hierbij maak ik erover een samenhangend geheel te creëren dat voldoende houvast biedt voor toekomstige initiatieven.

OD 2: Verhogen van de transparantie van de aanvoer van honden uit het buitenland

De afgelopen jaren bouwde ik een samenwerking uit met Lidstaten van waaruit veel pups worden aangevoerd naar Vlaanderen. Dankzij overleg en informatie-uitwisseling met de autoriteiten van deze landen van oorsprong verhoogde ik het toezicht op en de transparantie van de handel in honden. Ik zet deze samenwerkingscultuur verder en investeer in duurzame relaties met de betrokken autoriteiten. Daarnaast trek ik op Europees niveau mee aan de kar voor de uitwerking van een regelgevend kader voor de handel in en het vervoer van gezelschapsdieren.

OD 3: Onnodige belemmeringen voor de kweek en handel in onder meer assistentiehonden en honden voor politie en leger wegwerken

Honden bestemd om ingezet te worden als assistentie- of interventiehond ondergaan een zware selectie en een langdurige opleiding, waardoor ook de kweek en handel van deze dieren zijn eigen specifieke kenmerken heeft. Ik creëerde de decretale basis om voor de kweek en handel van deze categorie van honden een kader op maat te kunnen voorzien. In uitvoering hiervan zal ik een ontwerpbesluit ter goedkeuring voorleggen aan de Vlaamse Regering om de erkenningsvoorwaarden voor deze nieuwe categorie te regelen.

OD 4: Aan banden leggen van de handel in producten bestemd voor dieren die hiervoor niet geschikt zijn

In de handel zijn heel wat producten bestemd voor dieren beschikbaar die niet geschikt zijn om aan hun fysiologische en ethologische behoeften te voldoen. Dit zorgt voor verwarring bij eigenaars die het beste voor hun dier willen en is schadelijk voor het welzijn van de dieren. In de Dierenwelzijnsdindex wordt dan ook een decretale basis voorzien om de handel in ongeschikte producten bestemd voor dieren aan banden te leggen.

OD 5: Versterken van het dierenwelzijnsbeleid op lokaal niveau

De dierenasielen zijn een belangrijke schakel in het lokale dierenwelzijnsbeleid. Om hen te ondersteunen op hun weg naar professionalisering, zorgde ik voor een duurzame financiële ondersteuning. Op basis van de resultaten van de eerste twee subsidierondes, in 2021 en 2022, liet ik het systeem evalueren. Op basis van deze evaluatie zal ik voorstellen op tafel leggen om, waar nodig, het regelgevend kader bij te sturen en te verfijnen.

OD 6: Naar een uitdoving van het gebruik van paarden en pony's op kermissen

Ik voerde een uitdoofbeleid voor het gebruik van paarden en pony's op kermissen in. Bestaande uitbaters kregen een aangepaste vergoeding voor de omschakeling van hun activiteiten. Het aflopen van de uitdovingsperiode op 31 december 2022 vormt het sluitstuk van deze belangrijke stap voorwaarts naar meer dierenwelzijn in Vlaanderen.

OD 7: Vlaanderen neemt het voortouw op Europees niveau

Ik ijver voor een sterk dierenwelzijnskader op Europees niveau. Hiervoor houd ik nauw contact met andere voortrekkerlanden, zodat we samen een sterk front vormen in de strijd voor meer dierenwelzijn. Ik volg de lopende besprekingen over een herziening van de voorwaarden voor het transport van landbouwdieren en gezelschapsdieren dan ook van nabij op.

OD 8: Aanpassing van de normen voor de huisvesting van fokkonijnen voor vleesproductie

Het besluit tot aanpassing van de normen voor de huisvesting van fokkonijnen voor de vleesproductie werd eind 2020 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Hiermee werden de minimumnormen voor de huisvesting van mannelijke en vrouwelijke fokkonijnen en vleeskonijnen aangepast aan het advies van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn. Tevens werd tegelijkertijd de groepshuisvesting van voedsters verplicht gemaakt, vanaf een datum te bepalen door de Vlaamse Regering en op basis van de resultaten van wetenschappelijk onderzoek. Ik schreef een onderzoeksproject uit waarvan het eindrapport in 2022 werd opgeleverd. Op basis van de analyse van het eindverslag zal ik beslissen op welke manier het welzijn van voedsters best gegarandeerd kan worden.

OD 9: Dossierafhandeling in het kader van het uitdoofbeleid voor pelsdierkwekerijen en houderijen van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

Met het einde van de overgangperiode zal op 30 november 2023 een definitief einde komen aan de pelsdierhouderij en de productie van foie gras door middel van dwangvoeding. Intussen hebben 14 bedrijven een vergoeding aangevraagd op basis van het flankerend beleid uitgewerkt in het kader van de uitdovingsregeling. De vergoedingsdossiers worden behandeld door de landcommissies, die volledig onafhankelijk optreden. De meerderheid van deze bedrijven heeft intussen een aanbod gekregen, en verschillende bedrijven hebben dit bod ook aanvaard. Ik volg de verdere afhandeling van de vergoedingsdossiers op en zie erop toe dat de betrokken houders de vergoeding krijgen waar ze recht op hebben.

OD 10: Beschutting voor dieren op weiden

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn adviseerde om de aanwezigheid van natuurlijke of kunstmatige beschutting voor dieren die op de weide worden gehouden decretaal te verplichten, met een redelijke overgangstermijn.

Ik zal het voorstel van de Raad dan ook integreren in het ontwerp van Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn dat ik uitwerkte. We gaan in overleg met de collega's bevoegd voor omgeving en onroerend erfgoed, dit om eventuele hinderpalen in de sectorregelgeving weg te werken. Hiernaast ga ik ook in overleg met mijn collega bevoegd voor landbouw.

Het rapport van de studieopdracht om te bepalen welke aanplantingen het meest geschikt zijn om te voldoen aan de behoefte aan beschutting en informatiesessies te organiseren voor dierenhouders werd in 2022 opgeleverd. Van zodra het decreetale kader gefinaliseerd is, zal van start gegaan worden met de organisatie van de voorziene informatiesessies zodat dierenhouders de nodige begeleiding krijgen.

OD 11: Toewerken naar het einde van de onverdoofde chirurgische castratie van biggen

Als onderdeel van het structureel overleg met de landbouwsector werk ik ook verder aan de stopzetting van de (onverdoofde) chirurgische castratie van biggen. Helaas ligt het wegruimen van verschillende hinderpalen niet voor de hand.

OD 12: Verplichte bedwelming van volwassen runderen

Uit onderzoek is gebleken dat ook voor volwassen runderen omkeerbare bedwelming praktisch toepasbaar kan zijn. Ik volg de evoluties in dit kader van nabij op, zowel voor wat betreft de wetenschappelijke kennis als de toepasbaarheid in onze praktijkomstandigheden. Op basis hiervan en van zodra mogelijk, zal ik in overleg gaan met de sector over het aanpassen van de regelgeving zodat de bedwelming voor de keling zo ruim mogelijk verplicht wordt, rekening houdend met de praktische toepasbaarheid. Ik zal bij het verdere traject rekening houden met de bevindingen van de proefprojecten die hierover gelopen hebben.

OD 13: Ondersteunen van mobiele slachthuizen

Voor kleine aantallen dieren zou slachten op het bedrijf in een mobiel slachthuis een oplossing kunnen bieden aan een aantal welzijnsproblemen die verbonden zijn aan het transport van dieren naar het slachthuis en de slachthuisomstandigheden. Ik heb een haalbaarheidsstudie voor de praktische toepassing van een mobiele dodingsunit laten opstarten. Indien het resultaat hiervan gunstig is, zal ik in een tweede fase een pilootproject opstarten.

OD 14: Streven naar een uitfasering van kooisystemen voor het houden van pluimvee

Het Regeerakkoord voorziet een uitfasering van verrijkte kooisystemen als huisvesting voor kippen, na overleg met de landbouwsector en het uitvoeren van een economische impactstudie en met flankerende maatregelen en een redelijke overgangstermijn. De economische impactstudie werd intussen opgeleverd. Er werd tevens overleg gepleegd met de landbouwsector.

OD 15: Onderzoek naar de herziening van de minimumnormen voor het houden van zoogdieren en vogels in dierentuinen

De minimumnormen voor het houden van zeezoogdieren en primaten in dierentuinen werden in 2019 aangepast aan de nieuwe inzichten over de welzijnsbehoeften van deze dieren. De minimumnormen voor het houden van de overige zoogdieren in dierentuinen paste ik intussen ook aan en dit na ontvangst van het advies van de Vlaamse Dierentuinencommissie. Voor de herziening van de minimumnormen voor vogels heb ik een overheidsopdracht uitgeschreven. Deze zal naar verwachting starten in het najaar van 2022. De voorziene duurtijd is 18 maanden.

OD 16: Onderzoek en overleg m.b.t. de uitdoving van het houden van dolfijnen in gevangenschap

Ik schreef een studie uit over het houden van dolfijnen in gevangenschap, waarbij zowel de dierenwelzijns- als de ethische aspecten in overweging werden genomen. Het eindrapport werd in 2022 opgeleverd. Rekening houdend met de resultaten van deze studie zullen de nodige stappen gezet worden om het welzijn van dolfijnen in het enige Vlaamse dolfinarium te garanderen, waarbij de noodzaak aan en de modaliteiten van een uitdoofbeleid voor het houden van dolfijnen in gevangenschap worden onderzocht.

OD 17: Benoeming van de leden van de Vlaamse Dierentuinencommissie

De Vlaamse Dierentuinencommissie geeft advies rond het houden van dieren in dierentuinen en bij aanvragen door particulieren voor het houden van zoogdieren of reptielen die niet zijn opgenomen op de zogenaamde 'positieve lijsten'. Door de aanstelling van nieuwe commissieleden en de verlenging van lopende mandaten in 2022, verzekerde ik de continuïteit van de adviesverlening. De opvolging en ondersteuning van de werkzaamheden van de commissie is een recurrente taak.

OD 18: Stimuleren van alternatieven voor dierproeven en OD 19: Ontsluiten van bestaande kennis over alternatieve methoden voor dierproeven

Tijdens de vorige legislatuur werd op mijn initiatief het project Re-Place opgestart in samenwerking met de wereld van het wetenschappelijk onderzoek, zowel academisch als privé. Later sloot ook het Brussels Gewest zich hierbij aan. Het doel van dit project is het inventariseren en centraliseren van de expertise aangaande alternatieve methoden voor dierproeven en het vlot toegankelijk maken van deze gegevens voor onderzoekers. De verdere uitbouw, opvolging en optimalisatie van dit project is een recurrente taak. Ik zal onderzoekers blijven aanmoedigen om gebruik te maken van het systeem en eventuele hinderpalen te melden, zodat zowel het systeem als de data steeds verder verfijnd kunnen worden.

OD 20: Opstarten van een ronde tafel met het oog op de vermindering van het proefdiergebruik

Ik schreef een opdracht uit met als doel om, in overleg met een ruime waaier aan stakeholders, te komen tot een actieplan bestaande uit gedragen actiepunten gericht op de vermindering van het proefdiergebruik in Vlaanderen. De uitvoering is in oktober 2021 van start gegaan.

In de eerste fase werden rondetafelgesprekken georganiseerd, inzoomend op die onderzoeksdomeinen (neurologie, oncologie en immunologie) waarin de meeste proefdieren ingezet worden. In deze fase werden opportuniteiten en aanbevolen acties geïdentificeerd. In de tweede fase wordt, op basis van de resultaten van de eerste fase en in overleg met een brede waaier aan stakeholders, op basis van deze output gewerkt aan een actieplan om het proefdiergebruik zo veel mogelijk af te bouwen en het creëren van een ruimere dynamiek om te blijven werken aan de maximale implementatie van het 3V-principe. Hier wordt onder andere ook het beleidsdomein van Wetenschapsbeleid betrokken in de uitwerking van dit actieplan.

OD 21: Versterking van de interne controlemechanismen op het gebruik van proefdieren en hun welzijn

Het eindrapport voor het uitwerken en toepassen van de evaluatietool voor de werking van de ethische commissies voor dierproeven werd eind 2021 opgeleverd. Door middel van deze evaluatietool kan de afdeling Dierenwelzijn de werking van

de Vlaamse ethische commissies voor dierproeven meer systematisch opvolgen. Dit is een recurrente taak.

OD 22: Benoeming van de leden van de Vlaamse Proefdierencommissie
Door de aanstelling van nieuwe commissieleden en de verlenging van lopende mandaten in 2021, verzekerde ik de continuïteit van de adviesverlening. De opvolging en ondersteuning van de werkzaamheden van de commissie is een recurrente taak.

OD 23: Valoreren van het werk van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn
De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn verleent advies over dierenwelzijnsvraagstukken. Zijn bevoegdheid bestrijkt het volledige domein van dierenwelzijn, zodat alle diergroepen aan bod kunnen komen. De Raad streeft er steeds naar om alle betrokken actoren te betrekken bij het overleg en adviezen in consensus af te leveren. Hierdoor hebben de afgeleverde adviezen een breed draagvlak. Deze adviezen vormen dan ook een belangrijke hoeksteen bij de uitwerking van mijn beleid.

OD 24: Benoeming van de leden van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn
De nieuwe mandaten van de leden van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn startten op 1 januari 2020. Het voorbereiden van wetenschappelijke dossiers en de opvolging en begeleiding van de werkzaamheden van de Raad is een recurrente taak.

OD 25: Onderbrengen van de fokkerijreglementering katten en honden onder de bevoegdheid van de Minister van Dierenwelzijn
Op basis van een advies van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn over een wetenschappelijk verantwoord fokkerijbeleid schreef ik een opdracht uit voor de ontwikkeling van een databank en een publiek toegankelijke portaalsite. De uitvoering van deze opdracht zit nu bijna halverwege en wordt van nabij opgevolgd door de afdeling Dierenwelzijn. In tussentijd worden de nodige regelgevende initiatieven genomen voor wat betreft de fokkerijreglementering van honden en katten. Zo wordt o.a. de fokkerijreglementering van honden uit de landbouwreglementering gehaald.

SD 2: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn

OD 26: Sensibilisering op maat
De dagelijkse vaststellingen van overtredingen door mijn administratie tonen aan dat sensibilisering noodzakelijk is en blijft. Een doorgedreven en volgehouden sensibilisering op basis van objectieve en wetenschappelijk onderbouwde parameters blijft dus essentieel om te evolueren naar een maatschappij waar het welzijn van dieren steeds centraal wordt gezet. Dit is dan ook een permanente opdracht waarbij de gebruikte kanalen en ingezette middelen moeten aangepast zijn aan de te brengen boodschap en de doelgroep.

OD 27: Het ontwikkelen van een dierenwelzijnslabel voor producten van dierlijke oorsprong
Ik schreef verschillende opdrachten uit met het oog op het faciliteren van de operationalisering van het Vlaams keurmerk voor dierenwelzijn, naar analogie met het Nederlandse Beter Leven Keurmerk of andere vergelijkbare keurmerken. De verschillende rapporten werden intussen opgeleverd. De nodige stappen worden gezet met het oog op het operationeel worden van het Vlaams dierenwelzijnslabel.

SD 3: Waken over een kordaat controle- en handhavingsbeleid

OD 28: Investeren in een degelijk controle- en handhavingsbeleid

Ik voer een controlebeleid dat alle betrokken doelgroepen dekt, waarbij ik een gelijke mate van controle van elk type actoren nastreef. Ik investeer in een zo uitgebreid mogelijke controle van alle geledingen van de dierenhandel en -houderij, waarbij ik de beschikbare mensen en middelen zo efficiënt mogelijk inzet.

Voor het toezicht op het dierenwelzijn in de slachthuizen doe ik beroep op zelfstandige dierenartsen. De werking van dit nog nieuwe systeem werd geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie wordt de werking bijgestuurd, zodat meer gericht gecontroleerd zal worden daar waar het risico op dierenwelzijnsproblemen het grootst is. Dit zal de efficiëntie van de controles verder verhogen.

1.3 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

In de volgende overzichtstabellen wordt u een meer gedetailleerd overzicht gegeven van de ontvangsten en uitgaven die binnen het ISE Dierenwelzijn ingeschreven werden in de begrotingsopmaak 2023.

Ontvangsten

Met de 6de staatshervorming werd de bevoegdheid Dierenwelzijn overgeheveld naar de Gewesten. Als gevolg hiervan werd bij BO2015 op Vlaams niveau een "Vlaams Dierenwelzijnsfonds" opgericht. Alle ontvangsten binnen het beleidsveld Dierenwelzijn komen binnen via dit Dierenwelzijnsfonds. Deze ontvangsten kunnen dankzij de werking van het begrotingsfonds ook terug ingezet worden voor uitgaven binnen het beleidsveld Dierenwelzijn.

De ingeschreven ontvangsten voor 2023 worden met 300 keuro verhoogd ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2022. Deze stijging is het gevolg van de versterkte inzet op de inning bij de eigenaar of voormalige eigenaar van de onkosten die voortvloeien uit de inbeslagname van verwaarloosde dieren. Het betreft 1.056 keuro aan totale ontvangsten binnen het Dierenwelzijnsfonds.

Uitgaven

DIERENWELZIJN, MVG

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2022	evolutie	BO 2023	BA 2022	evolutie	BO 2023
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	5.788	300	6.088	13.151	-651	12.500
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	75	0	75

Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	5.788	300	6.088	13.226	-651	12.575
Aanwending VAK-ruiter	4.400	700	5.100			

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De middelen binnen het Vlaams Dierenwelzijnsfonds kunnen aan uitgavenzijde zeer breed ingezet worden ten voordele van Dierenwelzijn. De uitgaven worden in de begroting gelijkgesteld aan de ESR-ontvangsten binnen het Fonds (1.056 keuro).

De reguliere beleidskredieten binnen Dierenwelzijn (5.032 keuro) worden voor het grootste deel ingezet voor de uitbouw van de inspectie in de Vlaamse slachthuizen (1.7 miljoen euro) en voor de ondersteuning van de dierenasielen (1.8 miljoen euro). Daarnaast wordt er 1,5 miljoen euro aan middelen voorzien voor de beleids- en onderzoeksuitgaven inzake dierenwelzijn.

Binnen het beleidsveld Dierenwelzijn is er ook een VAK-begrotingsruiter van toepassing voor de financiering van het uitdoofbeleid voor pelsdierhouderijen en foie grasproducenten. Hierdoor kon 10 miljoen euro VAK dat in 2018 voorzien werd, overgedragen worden naar de volgende jaren. Bij BA 2022 werd ingeschat dat dit VAK voor 4.4 miljoen euro aangewend zou worden in 2022, en voor 5,1 miljoen euro in 2023. Deze dossiers dienen eerst volledig afgehandeld te worden door de bevoegde landcommissies vooraleer tot uitbetaling overgegaan kan worden.

De volgende meer gedetailleerde budgettaire toelichtingen gaan niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels. Voor bijkomende toelichting hierover wordt graag verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

QB0-9QFDTMB-OW - ONTWIKKELEN VAN EEN COHERENT EN VOORUITSTREVENDE DIERENWELZIJSBELEID, EEN EFFICIENTE SENSIBILISERINGSSTRATEGIE EN EEN KORDAAT CONTROLE- EN HANDHAVINGSBELEID (DIERENWELZIJSFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Met de 6de staatshervorming werd de bevoegdheid Dierenwelzijn overgeheveld naar de Gewesten. Als gevolg hiervan werd bij BO2015 op Vlaams niveau een "Vlaams Dierenwelzijnsfonds" opgericht.

Dit fonds wordt gespijsd met de opbrengsten voortvloeiend uit de bepalingen van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, onder andere met de retributies voor de aanvragen tot erkenning en voor de aflevering van het certificaat van goedkeuring voor vervoermiddelen voor dieren, de bijdragen voor de identificatie en registratie van honden en katten, en de administratieve boetes bedoeld in artikel 41bis van de Dierenwelzijnswet.

Daarnaast kan het fonds gespijsd worden met schenkingen, legaten en sponsoring; vrijwillige bijdragen van de proefdiergebruikers voor onderzoek naar en promotie van alternatieven voor dierproeven; rechtsplegingsvergoedingen die in kader van rechtszaken opgelegd kunnen worden; en de inning van bij eigenaars of voormalige eigenaars van onkosten die voortvloeien uit de inbeslagname van verwaarloosde dieren.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2022	0	756	0
Bijstelling BO 2023	0	300	0
BO 2023	0	1.056	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen wijzigingen ten opzichte van de BA2021.

Uitgaven

QB0-1QFD2MA-WT – ONTWIKKELEN VAN EEN COHERENT EN VOORUITSTREVENDE DIERENWELZIJSBELEID, EEN EFFICIENTE SENSIBILISERINGSSTRATEGIE EN EEN KORDAAT CONTROLE- EN HANDHAVINGSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden de reguliere werkmiddelen inzake dierenwelzijn gegroepeerd. Het gaat hierbij vooral om de vergoedingen voor dierenartsen die controles uitvoeren in slachthuizen en om de ondersteuning van dierenasielen. Verder worden ook de uitgaven voor studies en wetenschappelijk onderzoek inzake dierenwelzijn gefinancierd vanuit dit artikel. Ook de bijdrage van het Vlaams Gewest in het kader van het FAVV-protocol, communicatie-initiatieven en diverse administratie- en werkmiddelen inzake dierenwelzijn worden aangerekend op dit artikel.

Aanvullend worden ook de eenmalige kredieten voor de financiering van het uitdoofbeleid voor pelsdierhouderijen en foie grasproducenten voorzien vanuit de VAK-ruiter op dit artikel. Hiervoor wordt 5.1 miljoen euro voorzien in 2023.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	5.032	12.395
<i>Index</i>	0	0

<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	- 951
BO 2023	5.032	11.444
Aanwending VAK-ruiter	5.100	

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling vereffeningskalender	0	-951	Bijstelling VEK na analyse van de vereffeningskalender. Minder VEK nodig voor het uitdoofbeleid voor pelsdierhouderijen en foie grasproducenten (verlaging van 6 miljoen VEK naar 5.1 miljoen VEK)
TOTAAL	0	-951	

QB0-1QFD4MB-WT - ONTWIKKELEN VAN EEN COHERENT EN VOORUITSTREVENDE DIERENWELZIJNSBELEID, EEN EFFICIENTE SENSIBILISERINGSSTRATEGIE EN EEN KORDAAT CONTROLE- EN HANDHAVINGSBELEID (DIERENWELZIJNSFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Met de 6de staats hervorming werd de bevoegdheid Dierenwelzijn overgeheveld naar de Gewesten. Als gevolg hiervan werd bij BO2015 op Vlaams niveau een "Vlaams Dierenwelzijnsfonds" opgericht.

De inkomsten van het Fonds mogen aangewend worden voor de financiering van administratie- en werkingskosten, personeelskosten van de afdeling dierenwelzijn, kosten voor juridische bijstand, kosten voor sensibilisering, kosten voor studies en wetenschappelijk onderzoek, de Vlaamse Dierenwelzijnsprijs, investeringen, toezicht, en de toepassing en controle van de bepalingen van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren en de uitvoeringsbesluiten, waaronder ook de kosten die gepaard gaan met de inbeslagname van verwaarloosde dieren, alsook het verlenen van subsidies voor het dekken van de kosten voortvloeiend uit het gesubsidieerd wetenschappelijk onderzoek in het kader van dierenwelzijn, inclusief de onderzoeksprojecten toegekend voor 1 juli 2014 door de FOD Volksgezondheid, en deze bestemd ter uitvoering van projecten in het kader van het Klimaatbeleid.

De toegewezen uitgaven binnen het Fonds worden gelijkgesteld aan de geraamde ontvangsten binnen het Fonds (zie artikel QB0-9QFDTMB-OW).

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	756	756
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	300	300
BO 2023	1.056	1.056
Aanwending VAK-ruiter		

**Inhoudelijke
toelichting****kredietevoluties:**

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling in functie van de gewijzigde ontvangsten	300	300	De uitgaven van het Dierenwelzijnsfonds 2023 worden gelijkgeschakeld aan de (verhoogde) ontvangsten in 2023.
TOTAAL	300	300	

QB0-1QFD2MY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit nieuwe artikel worden de middelen voor de sluiting van alle pelsdierhouderijen en een foie grasproducent in Vlaanderen finaal uitbetaald aan de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). Het is immers de VLM die vanuit de Landcommissies de feitelijke uitbetalingen zal uitvoeren.

Telkens er duidelijkheid is omtrent uit te betalen vergoedingen worden de betrokken middelen via kredietherschikking overgeheveld vanuit artikel QB0-1QFD2MA-WT naar dit artikel, om zodoende conform het VCO tot uitbetaling over te kunnen gaan richting de betrokken kwekerijen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2022	0	75
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0

<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2023	0	75
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes

Geen aanpassingen ten opzichte van de BA2022.

1.3.2. DAB's

Niet van toepassing.

1.3.3. Overige entiteiten onder gezag

Niet van toepassing.

1.3.4. Overige entiteiten onder toezicht

Niet van toepassing.

VI. APPARAATSKREDIETEN

TOTAAL APPARAATSKREDIETEN BBT DIERENWELZIJN

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	0	0	0	2.739	2.370
Bijstelling BO 2023	0	0	0	0	0
BO 2023	0	0	0	2.739	2.739

PROGRAMMA QA – QB0 – DEPARTEMENT OMGEVING – DIERENWELZIJN

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2022	0	0	0	2.739	2.370
Bijstelling BO 2023	0	0	0	0	0
BO 2023	0	0	0	2.739	2.739

Binnen het beleidsveld Dierenwelzijn is er slechts 1 entiteit actief: het departement Omgeving. Aangezien het departement ook actief is binnen andere beleidsvelden (Omgeving en Natuur, Energie, Klimaat) werd er op basis van de inzet van het personeelsbestand binnen het departement een inschatting gemaakt van het deel van de apparaatskredieten die ingezet worden voor Dierenwelzijn in 2023.

Er zijn in 2023 geen aanpassingen ten opzichte van de BA2022. Er wordt in 2023 binnen het apparaatsprogramma een personeelsbudget van 2.511 keuro en een werkingsbudget van 228 keuro ingezet voor het beleidsveld Dierenwelzijn.

Aangezien het departement Omgeving dus hoofdzakelijk actief is binnen andere beleidsvelden (Omgeving & Natuur) wordt er voor de bespreking van de achterliggende departementale begrotingsartikels QB0-1QAX2ZZ-LO en QB0-1QAX2ZZ-WT verwezen naar de BBT voor het beleidsveld Omgeving en Natuur.

VII. LIJST MET AFKORTINGEN

AO	algemene ontvangsten
BA	begrotingsaanpassing
BBT	beleids- en begrotingstoelichting
BO	begrotingsopmaak
DAB	dienst met afzonderlijk beheer
ESR	Europees stelsel van nationale en regionale rekeningen
ISE	inhoudelijk structurelement
IVA	intern verzelfstandigd agentschap
LO	leningsopbrengsten
TO	toegewezen ontvangsten
VAK	vastleggingskrediet
VEK	vereffeningskrediet
VLM	Vlaamse Landmaatschappij

VIII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'